

Ekonomika sa po kríze zotavuje

Viera Mráziková - finweb.hnonline.sk, 9. 6. 2011.

V prvom štvrtroku pokračoval rast slovenskej ekonomiky 3,5 percentami, čím sa zmazala strata z roku 2009 spôsobená krízou. 52056870

Zo zverejnených čísel je zrejmé, že hlavným dôvodom tohto priaznivého vývoja bol rast vývozu súvisiaci s postupným obnovovaním economickej aktivity u našich obchodných partnerov. Očakávame, že rastúci **trend** slovenskej ekonomiky bude ešte v najbližšom čase pokračovať, keďže predkrízovú úroveň dosiahlo zatiaľ len málo európskych krajín. Doterajší rast bol, zdá sa, ťahaný hlavne Nemeckom, ktoré ako náš hlavný obchodný partner prekvapilo výraznejším nárastom už od polovice minulého roka. Ostatné krajiny eurozóny, ako aj naši susedia dobiehajú straty pomalšie, ale väčšina z nich by predkrízové maximum mala dosiahnuť počas niekoľkých štvrtrokov.

Naštartovanie economickej aktivity cez zahraničný dopyt potvrdzujú dvojciferné rasty exportu a vidieť ho môžeme aj v mesačných ukazovateľoch. Priemyselná produkcia sa zotavila už v auguste minulého roka najmä vďaka rastu výroby elektroniky, dopravných prostriedkov a ostatných strojov a zariadení. Postupne však dobiehajú aj ostatné priemyselné odvetvia.

Odlíšná situácia je na trhu práce. Zotavovanie ekonomiky sa do zamestnanosti premieta s väčším časovým posunom. Prvým signálom pozitívneho vývoja bol nárast odpracovaných hodín v minulom roku. Avšak k výraznejšiemu prijímaniu nových zamestnancov začali **firmy** pristupovať len v tomto období. Jedným z dôvodov môže byť aj prispôbenie sa **podnikov** efektívnejšiemu využívaniu pracovnej sily. Návrat zamestnanosti na predkrízové maximum je teda v najbližšom období otáznym. Keďže k jeho dosiahnutiu stále chýba takmer 70-tisíc zamestnancov môže trvať ešte niekoľko rokov kým sa trh práce z krízy spamätá úplne.

Značne iný vývoj sa týka miezd. K ich poklesu nedošlo ani počas krízového roku 2009. Naopak, udržali si svoj stabilný rast nad úrovňou inflácie a mierne sa spomalili až v minulom roku. Táto nízka flexibilita miezd sa mohla podpísať aj pod výraznejší prepád zamestnanosti počas krízy. Zároveň však nútila podniky k zvyšovaniu efektívnosti využívania pracovnej sily.

Zvyšujúce sa príjmy domácností z miezd sa ale nepremietli do vyšších spotrebných **výdavkov**. Stále vysoká nezamestnanosť a obavy z možného znižovania budúcich zárobkov sa ukázali ako dobrý dôvod na preferovanie **sporenia** zarobených peňazí pred ich míňaním. Spotreba domácností neprispieva výraznejšie k rastu ekonomiky ani v aktuálnom období. Naďalej ostáva na úrovniach približne o jeden percentuálny bod nižších ako pred krízou, vplyvom čoho tržby v maloobchode klesajú už druhý rok po sebe. Služby sú tak odvetvím, ktoré sa bude z negatívnych následkov krízy spamätávať asi najdlhšie. Vplyv krízy sa v domácej časti ekonomiky prejavil najviac v prepade investičnej aktivity firiem. Poklesli takmer všetky druhy investícií a vo všetkých odvetviach, najvýraznejšie v priemyselnej výrobe, pôdohospodárstve a stavebníctve. Podniky stopli investovanie do strojov a zariadení, do dopravných prostriedkov a do stavby budov s výnimkou stavieb na bývanie. Jedine investície vo verejnej správe si udržali rastúci **trend** aj počas krízového roku. Postupný rast priemyselnej produkcie sa prelieval aj do rastu ziskovosti **podnikov** a spolu s miernym uvoľňovaním úverových štandardov tak vytvárali priestor

pre obnovu investícií. Skutočný vývoj je len potvrdením tohto trendu. Podniky pristupovali k investičným aktivitám relatívne dynamicky najmä v druhom polroku 2010, podarilo sa im však dobehnúť len necelú tretinu z dvojciferného prepadu.

V nasledujúcich rokoch, tak ako sa bude postupne spomaľovať zahraničný dopyt, môžeme očakávať zmierňovanie pozitívneho vplyvu zahraničného obchodu. Toto spomalenie by však malo byť kompenzované naštartovaním domácej spotreby a rastom investícií. Slovenská ekonomika by tak mala naďalej pokračovať v relatívne dynamickom raste.